

Ondersteuning van bijenhouderij in Fesi, Ghana

Stephen Opoku Adjare, Kumasi, Ghana (vertaling Jo Janssen)

Een jaar geleden, om precies te zijn in augustus 1991, werd een bedrag van ongeveer 1400 dollar ontvangen van de heer Janssen om mij in staat te stellen om tien complete sets imkersbenodigdheden te laten maken, die verdeeld werden onder tien beginnende imkers in Kpando-Fesi in het Voltagebied in Ghana. Om de zaak compleet te maken, werd een vierdaagse bijencursus gegeven en de nieuwe imkers erop gewezen om bijenstalletjes te bouwen voor één bijenkast, wat zij ook hebben gedaan. Het verslag van deze activiteiten werd vertaald en verscheen in het oktobernummer 1992 van **Bijen**. Bovengenoemde bijencursus trok 41 mannen en vrouwen vanuit de directe omgeving. Een jaar later had de heer Janssen 1000 dollar bijeengebracht en overgemaakt, waardoor wij in staat werden gesteld om de volgende materialen te laten maken en meer imkers op weg te helpen. Vijf complete Keniase toplattenkasten voorzien van een glaswand, vijf imkeroveralls, vijf paar leren handschoenen, vijf berokers, vijf nieuwe bijenkasten.

Op 28 augustus 1992 vergezelde Francine van der Borne, een Nederlandse die werkzaam is bij het Dormaa gezondheidsprogramma in Brong Ahafo in Ghana mij, om bovengenoemde materialen naar Fesi te brengen. Mevrouw Van der Borne en begeleiders kwamen 's avonds aan en legden contact met de mensen van Fesi en regelde een bijeenkomst voor de volgende dag. De bijeenkomst werd gehouden in aanwezigheid van pater Anyomi een zeer goede imker, die de ruggegraat is geworden van de bijenhouderij in de omgeving van Kpando.

Gedeelde ervaring

Er werd nogal wat tijd besteed aan vragen gerelateerd aan de praktische aspecten van het bijenhouden. In deze situatie werd de aanwezigheid van pater Anyomi zeer gewaardeerd. Hem werd gevraagd te antwoorden en vele zaken uit te leggen in hun eigen taal om er zo voor te zorgen dat ze het beter konden begrijpen.

Toekomstplan

Zeventien van de 41 imkers hebben tot zover ondersteuning gekregen. Tijdens onze bijeenkomst met de imkers, adviseerden wij hen om goed gebruik

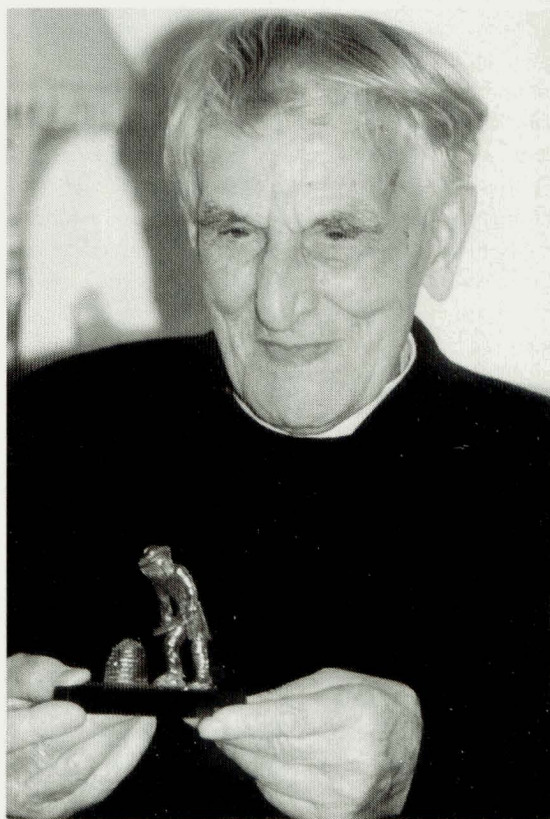
van de kasten te maken. In een discussie kwam naar voren dat de mensen in Fesi genoeg berokers, overalls, bijenkappen en hadnschoenen hebben ontvangen. Wij geloven dat de mensen meer behoefte hebben aan bijenkasten dan aan ander materiaal. Bijvoorbeeld een beroker kan dienen voor twee of drie imkers. In dit licht adviseren wij in de toekomst dat er meer bijenkasten moeten worden aangeschaft en minder andere materialen zodat de imkers het kunnen beheeren en delen met vrienden en andere relaties.

De mensen drukten grote waardering uit en genieten van wat ze tot nu toe hebben ontvangen.

Broeder Adam 95 jaar

F.E. Hoogendoorn

Op 3 augustus 1993 kwam in Lanchester, een klein dorpje in het noorden van Engeland, een bont gezelschap van imkervrienden bijeen om de 95ste verjaardag van Broeder Adam te vieren. Om wat uit te rusten van en op krachten te komen van de vele vermoeienissen van het afgelopen jaar was Broeder Adam speciaal naar Noord Engeland afgereisd. Vele vrienden uit Engeland, Ierland, maar ook uit Frankrijk,

Duitsland, Zwitserland en Nederland kwamen hem met zijn verjaardag feliciteren, zodat van uitrusten niet veel terecht kwam.

Ook het voltallige bestuur van de Nederlandse Karl Kehrle Stichting, de heren Eric Hoogendoorn, Raymond Zimmer en Michael van der Zee waren een paar dagen de gast van Broeder Adam. Ze boden hem namens alle donateurs van de Stichting een tinnen beeldje van een korfimer aan.

Hoewel de Broeder niet meer actief is met de kweek en selectie van de Buckfastbij, is hij nog steeds een bron van kennis en ervaring en wordt hij nog regelmatig geraadpleegd over o.a. de weerstand van bijen tegen de varroamijt.

Hij zit vol plannen en ideeën en door zijn charisma was hij voor zijn bezoekers een bron van inspiratie. Ervaringen met de Buckfastbij werden door de verschillende bezoekers op uitgebreide schaal uitgewisseld.

De Karl Kehrle Stichting prijst zich gelukkig met het feit dat Broeder Adam al zijn manuscripten en de artikelen die hij tijdens zijn jarenlange praktijk met bijen gepubliceerd heeft, aan de Stichting heeft gegeven. Een erfgoed dat op een waardige wijze zal worden beheerd.

'In het begin zag ik er wel een beetje tegenop om 95 jaar te worden, maar achteraf is het mij reuze meegevallen', verklaarde Broeder Adam aan het eind van zijn 'vakantieperiode'.

Alle bezoekers waren het er over eens dat het een zeer geslaagd verjaardagsfeest was geweest en men verheugde zich erop om elkaar op de 96ste verjaardag van de Broeder weer te ontmoeten.

Ir. J.F.A.M. Mommers op 85e verjaardag erelid Vrienden Ambrosiushoeve

Frans Janssen

Op de jaarvergadering van de 'Vrienden van de Ambrosiushoeve' dit jaar gehouden in het schilderachtige Ommen aan de Vecht, werd met algemene stemmen besloten om de heer J. Mommers bij gelegenheid van zijn 85ste verjaardag op 15 oktober j.l. te benoemen tot erelid van de 'Vrienden' wegens uitzonderlijke verdiensten voor de Ambrosiushoeve, waarvan hij van 1951-1973 directeur was. Tevens uitte de vergadering de wens om het oude kantoor/laboratoriumgebouwtje, thans voor een deel in

ir. J. Mommers in zijn cacteeënkas

gebruik door de 'Vrienden', naar de heer Mommers te vernoemen en wel het 'Ir. Mommerspaviljoen'. Genoeg aanleiding voor het bestuur om de oud-directeur op te zoeken in zijn fraai gelegen boerderij te Esch bij Boxtel.

De heer Mommers was zeer ingenomen met het besluit van de 'Vrienden' en vóór het tweede kopje koffie kwamen de verhalen al over de vele ups en uiteraard ook enkele downs van de Ambrosiushoeve en natuurlijk over de Ridder (van Rappard). Met veel gevoel voor humor en een fabelachtig geheugen tracteerde onze gastheer ons op een smakelijke brok geschiedenis van de bijenhouderij. Hierna 'moesten' we z'n tuin bekijken, die er in herfsttooi, het was al 4 november, prachtig bij lag. En alles doet de heer Mommers nog alleen! Zijn trots en hobby, bijen waren zijn beroep vertelde hij, is zijn uitgebreide collectie cacteeën, waarvan er sommige al meer dan veertig jaar oud zijn. Hij heeft honderden soorten en kent ze allemaal bij naam en toenaam. Nog een hobby is het niet onverdienlijk schilderen van stillevens, waarvan we er enkele in zijn sfeervolle woonkamer mochten bewonderen. Het gehoor van de heer Mommers laat te wensen over, maar verder verkeert hij in een uitstekende gezondheid en met een levendigheid van geest, dat je je nauwelijks kunt voorstellen, dat hij al 85 jaar is.

Namens de 'Vrienden' wensen wij ons erelid dan ook nog menig jaartje toe in goede gezondheid.